Obec Lety se nachází na severu Jihočeského kraje, v turisticky vyhledávané oblasti nedaleko vodní nádrže Orlík. Žije zde téměř 300 obyvatel. Dva kilometry od obce stojí na místě někdejšího cikánského tábora velkovýkrmna vepřů. V její blízkosti byl roku 1995 odhalen skromný pomník obětem tábora. V roce 2009 bylo pietní místo převedeno pod správu Památníku Lidice a došlo k rozsáhlým úpravám. Kulturní památka s expozicí byla otevřena v květnu 2010.

Bývalý cikánský tábor v Letech u Písku se od devadesátých let dvacátého století pravidelně dostává na titulní stránky denního tisku. Vlnu zájmu o tábor v Letech celého politického spektra, širší veřejnosti i zahraničních politiků a institucí spustil na počátku devadesátých let americký genealog a aktivista Paul Polansky. Ve své studii zpracoval rozsáhlou dokumentaci k letskému táboru pocházející z třeboňského archivu a její nepřesné závěry kontroverzním způsobem zveřejnil v americkém regionálním tisku. Napadl přitom českou vládu z úmyslu zakrýt existenci bývalého koncentračního tábora, který byl výhradně českým, nikoli nacistickým zařízením. Zveřejnění vyvolalo skandál nejen v USA, ale i v Čechách, o tábor se začala zajímat česká vláda, mezinárodní instituce i neziskové organizace.

Tlak médií možná do jisté míry urychlil vybudování pomníku obětem cikánského tábora, který byl slavnostně odhalen v květnu 1995. O jeho zřízení usilovali již dlouho předtím profesor Ctibor Nečas a pracovníci Muzea romské kultury. Profesor Nečas, který je autorem řady odborných publikací nejen o táboru, ale o historii romského holocaustu obecně, přispěl také k tomu, že byl památník a „cikánský hřbitov“ v dubnu 1998 ministerstvem kultury uznán za kulturní památku.

V polovině devadesátých let se o osud vězňů letského tábora začal zajímat i v Čechách působící německý novinář Markus Pape, který později sestavil rozporuplnou knihu "A nikdo vám nebude věřit: Dokument o koncentračním táboře Lety u Písku" (1997). Po vydání knihy podala dvacítka českých a romských intelektuálů trestní oznámení na české protektorátní úřady, velitele a dozorce tábora pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu genocidy. Případ byl odložen pro nedostatek důkazů a vyšetřování se ujal Úřad pro vyšetřování zločinů komunismu. Ten celou věc odložil poté, co v lednu 1999 zemřel jediný do té doby žijící bývalý dozorce tábora.

V roce 1997 poslanec Jan Ruml poprvé na veřejnosti vyslovil požadavek na odstranění vepřína v Letech. Otázkou vykoupení a likvidace velkovýkrmny vepřů nacházející se v místech bývalého cikánského tábora se od té doby zabývala řada vlád, jejích ministrů a zmocněnců pro lidská práva. Jednání s akciovou společností AGPI, která od roku 1994 vepřín vlastní, vždy ztroskotala na příliš vysoké výkupní ceně vepřína a nemožnosti či neochotě vlády tuto cenu zaplatit. Zmocněnci pro lidská práva Michaelu Kocábovi se nakonec podařilo prosadit alespoň rozsáhlé úpravy pietního místa, které od roku 2009 spravuje Památník Lidice. V květnu 2010 byl otevřen nově upravený památník, kde vznikl přírodní amfiteátr a dvě repliky původních dřevěných ubikací s expozicí připomínající památku romských obětí nacismu. V budoucnosti by zde měly probíhat vzdělávací programy.

Za existenci vepřína v místech bývalého cikánského tábora je Česká republika dlouhodobě kritizována Evropskou unií, různými zahraničními institucemi a lidskoprávními organizacemi. V Čechách se o jeho odstranění zasazuje zejména Výbor pro odškodnění romského holocaustu (VPORH).

V roce 2005 byla v Evropském parlamentu (dále jen EP) v Bruselu uvedena výstava Lety – Příběh zamlčené genocidy, která se skládala z dokumentárních fotografií přibližujících osudy Romů v bývalém cikánském táboře v Letech u Písku během druhé světové války i současný stav místa.
Krátce po ukončení výstavy se v EP hlasovalo o přijetí rezoluce, která upozorňovala na obecně špatné postavení Romů v Evropě a vyzývala členské státy, aby přijaly opatření k nápravě tohoto stavu. Její text obsahoval také adresnou výzvu České republice, aby odstranila nedůstojný vepřín v Letech. V České republice vyvolala rezoluce různé reakce. Romští představitelé ji uvítali, část politického spektra začala revidovat možnost vykoupení vepřína, část se ohrazovala proti povznesení tématu Letů u Písku na evropskou úroveň. Prezident republiky Václav Klaus ji označil za narušení svébytnosti země a svým výrokem, že Lety nejsou skutečným koncentračním táborem a že byly zřízeny pro ty, kteří nechtějí pracovat, odstartoval vleklou debatu mezi politickými představiteli, historiky, romskými představiteli i veřejností o „charakter tábora". Ze sporu o terminologii, o to, zda lze v souvislosti s Lety mluvit o táboře koncentračním, se vytratila podstata věci, totiž že Lety byly přinejmenším přestupní stanicí na cestě do vyhlazovacího tábora v Osvětimi a že zde v důsledku nelidských životních podmínek zahynul velký počet vězňů, především dětí.

V lednu 2006 se v blízkosti pietního místa v Letech uskutečnilo setkání příznivců ultrapravicové Národní strany, která zde chtěla provokativně odhalit pomník „obětem druhé světové války" v podobě čtyřtunového kamene osazeného pamětní deskou. Obec Lety sice kámen, jenž byl na obecním pozemku umístěn neoprávněně, nakonec odstranila, příznivci Národní strany do Letů i přesto přijeli a vyslechli zde projev předsedkyně strany Petry Edelmannové. Ta odmítla, že by Lety byly koncentračním táborem, označila tam zemřelé Romy za oběti vlastní neschopnosti dodržovat základní hygienické návyky a vládu vyzvala, aby peníze potřebné na přemístění vepřína věnovala na výstavbu nové dětské nemocnice. U památníku romským obětem holocaustu se za zvýšeného zájmu médií a asistence policie na protest proti shromáždění Národní strany sešli příbuzní obětí nucené koncentrace v nedalekém táboře, zástupci romských organizací i lidskoprávní aktivisté.